

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027

Kaupunginhallitus 23.10.2024 § 419
412/02.02.00/2024

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Stina Mattila ja talousjohtaja Mikko Tornikoski

Kaupunginhallituksen talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026-2027 käsittelypäiviksi on sovittu 22.-23.10.2024.

Käsittelyssä esitellään kaupunginjohtajan talousarvioesityksen käyttötalous-, rahoitus ja investointiosat kokonaisuutena sekä kuullaan toimialojen talousarvioesitysten perusteet. Lisäksi esitellään koulutus- ja henkilöstösuunnitelman katsaus sekä veroesitykset.

Kaupunginjohtana talousarvioesitys

Alla on esitetty tiivistetysti kaupunginjohtajan kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2025 talousarvioesityksen tuloslaskelma (ulkoiset):

TOIMINTATUOTOT	37 241 922
TOIMINTAKULUT	-181 440 546
TOIMINTAKATE	-144 198 625
VEROTULOT	131 017 000
VALTIONOSUUEDET	30 577 348
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-409 900
VUOSIKATE	16 985 823
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 149 914
TULOS	-164 091
POISTOERON MUUTOS	380 979
VARAUSTEN MUUTOS	0
RAHASTOJEN MUUTOS	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ	216 888

Kaupunginhallituksen toukokuussa hyväksymä talousarvioraami piti sisällään nollatuloksen ilman verojen korotuksia. Tämä merkitsi sitä, että talousohjelman keväällä tunnistettujen ja raamiin sisältyvien sopeuttamistoimien (2,6 miljoonaa euroa) lisäksi toimialoilla oli kurottavaa yhteensä 9,3 miljoonaa euroa kaupunginhallituksen nollatulokseen pääsemiseksi.

Kaupungin ja liikelaitoksen talousarvioesitykseksi ilman verojen korotuksia muodostui -10,3 miljoonaa euroa, talousohjelman

sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. Toimialojen talousarvioesitys piti syyskuussa sisällään tunnistettuja toimenpiteitä yhteensä noin 4,0 miljoonaa euroa.

Kaupunginjohtajan esityksessä kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 0,2 miljoonaa euroa. Tämä pitää sisällään lisäsopeuttamistoimia toimialojen esitykseen nähden yhteensä noin 2,9 miljoonaa euroa. Eli kokonaisuudessaan kaupunginjohtajan talousarvio pitää vuodelle 2025 sopeuttamistoimia ja leikkauksia yhteensä noin 7 miljoonaa euroa.

Ylijäämä on kaupunginhallituksen toukokuussa hyväksymän raamin mukainen, mutta raamista poiketen tuloveroa esitetään korotettavaksi 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2025. Kokkolan kaupungin tuloveroprosentti nousisi 8,9 prosentista 9,4 prosenttiin. Ilman tuloverojen korotuksia, kaupungin ja liikelaitoksen tulos olisi alijäämäinen noin -6,0 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroihin ei talousarviossa esitetä muutoksia.

Kaupunginjohtajan talousarvion nollatulokseen päästään tässäkin tapauksessa vain, jos sopeuttamistoimista tehdään tarvittavat päätökset lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa. Mikäli sopeuttamistoimia ja veronkorotuksia ei saada päätöksenteossa hyväksytyä, jää kaupungin talous alijäämäiseksi.

Kokkolan tulevien vuosien käyttötalousennusteet ovat heikentyneet merkittävästi. Tähän on vaikuttanut erityisesti kuntien rahoituspohjan kaventuminen verotulojen sekä valtionosuuksien laskun myötä, korkojen nousu ja inflaation vaikutuksesta voimakkaasti nousseet toimintakustannukset. Talouden tasapainon saavuttamista vaikeuttaa myös kaupungin ja liikelaitoksen suuret investointitarpeet.

Mikäli kaupungin ja liikelaitoksen taloutta ei saada tasapainoon, kaupungin ja liikelaitosten vuosikate puolittuu vuoteen 2023 verrattun. Tulevien vuosien vuosikate ei riitä kattamaan edes poistoja. Kuntien ja myös Kokkolan kaupungin tulevien vuosien haasteet kulminoituu rahoituslaskelmiin, jossa kaupunki velkaantuu voimakkaasti. Myös kaupungin kuluvan vuoden tilinpäätös vuoden toisen osavuosikatsauksen perusteella on alijäämäinen.

Investointien osalta, kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2025 nettoinvestointeihin on varattu noin 51,4 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 on varattu 61,7 miljoonaa euroa ja vuodelle 2027 on varattu 33,5 miljoonaa euroa. Tästä liikelaitos Kokkolan veden osuus vuonna 2025 on 15,6 miljoonaa euroa, 2,4 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 3,0 miljoonaa euroa vuonna 2027.

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta on -35,9 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 78,0 miljoonaa euroa. Vastaavasti pitkäaikaisten lainojen vähennykset ensi vuonna ovat -36,2 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin lainakanta kasvaa vuoden 2025 loppuun mennessä 252,9 miljoonasta eurosta 295,0 miljoonaan euroon.

Rahoituksen rahavirta vuonna 2025 on 41,8 miljoonaa euroa ja rahavarojen muutos 5,9 miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 kaupungin ja liikelaitoksen tilinpäätöksessä taseen edellisten tilikausien ylijäämä oli yhteensä noin 48,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan tuloksesta on tulossa alijäämäinen. Mikäli vuoden 2025 talousarvio toteutuu esityksen mukaisena, on kaupungin tilikausien ylijäämä taseessa arviolta yli 40 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027 on laadittu vastuullisesti ja realistisesti. Ne eivät sisällä laajamittaisia lomautuksia, eikä toimilla pysäytetä tai lamaannuteta kaupungin kehitystä.

Erityisesti kuntavaalien alla päättäjiltä vaaditaan kurinalaista ja johdonmukaista päätöksentekokykyä. Tulevat vuodet ovat haasteellisia. Tästä huolimatta kaupunkia kehitetään pitkäjänteisesti

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksellä kaupungin ja liikelaitoksen tulos oli ylijäämäinen vuonna 2025 ja myös suunnitelmavuosina 2026-2027.

Liitteenä kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027 sekä oheisaineistona talousarvion kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn aikataulu.

Liite A Kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027.

Käsittely

6.7. Kaupunginhallitus – Elinkeinot ja kaupunkikehitys (s. 43 ja s. 45)

Il varapuheenjohtaja Puurula esitti puheenjohtaja Innasen kannattamana, että avustuksiin (Urheiluseurayhteistyö) 200 000 euron lisäyksen edustusurheilun yhteistoimintasopimukseen, joka katetaan osinkotulojen korottamisella.

Jäsen Pietilä esitti jäsen Koljosen kannattamana avustuksiin (Urheiluseurayhteistyö) 50 000 euron lisäyksen edustusurheilun yhteistoimintasopimukseen.

Äänestys

Ensiksi äänestettiin korkeimman määrärahaesityksen hyväksymisestä, joka oli Puurulan esitys 200 000 euron lisäyksestä.

Puurulan esitystä kannatti 4 jäsentä ja sen hylkäämisestä äänesti 7 jäsentä, yksi poissa.

Liite B Äänestyslista

Tämän jälkeen äänestettiin toiseksi korkeimmasta määrärahalisäyksestä, joka oli Pietilän esittämä 50 000 euron lisäys.

Pietilän esityksen puolesta äänesti 7 jäsentä ja sen hylkäämisen puolesta neljä jäsentä.

Liite C Äänestyslista

Näin ollen kaupunginhallitus hyväksyi esitykseksi 50 000 euron lisäyksen määrärahaan.

Käsittely

6.9. Kaupunginhallitus – Henkilöstöpalvelut (s. 43)

Jäsen Koljonen esitti jäsen Teerikankaan kannattamana kesätyöllistämiseen 50 000 euroa.

Äänestys

Koljosen esityksen puolesta äänesti 7 jäsentä ja vastaan 4 jäsentä, yksi poissa.

Liite D Äänestyslista

Näin ollen esitykseksi tuli Koljosen esitys.

Käsittely

6.14 ja 15 Opetus- ja kasvatuslautakunta – Varhaiskasvatus ja Perusopetus (s. 63 – 68)

Jäsen Koskela esitti I varapuheenjohtaja Sillanpään kannattamana, että henkilöstömenojen euromääräistä säästötoimenpidevaatimusta ei kohdisteta opetus- ja kasvatuslautakunnan resursseihin perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Muutos katetaan siten, että vuonna 2025 maa- ja vesialueita hankitaan vain akuuttiin, välttämättömään tarpeeseen, eli tätä määrärahaa vähennetään 428 000 euroa.

Äänestys

Kaupunginjohtajan pohjaesitys sai 8 ääntä ja Koskelan vastaesitys 3 ääntä, yksi poissa.

Liite E Äänestyslista

Käsittely

Jäsen Koljonen esitti jäsenten Teerikankaan ja Eggen kannattamana tekstilisäyksen, että perusopetuksen sopimusta Luontokoulun kanssa jatketaan 2025 (6.15).

Äänestys

Kaupunginjohtajan pohjaesitys 6 ääntä ja Koljosen vastaesitys 5 ääntä, yksi poissa.

Liite F Äänestys

Käsittely

6.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta – Kulttuuripalvelut (s. 78-80)

I varapuheenjohtaja Sillanpää esitti (s. 80), että Kulttuurilaitosten avustukset olisivat 2 930 000 euroa vuodelle 2025. Jäsen Koskela kannatti esitystä.

Äänestys	Sillanpään esityksen puolesta äänesti kolme jäsentä ja vastaan äänesti 8 jäsentä, yksi poissa.
	Liite G Äänestyslista
	Näin ollen kaupunginhallituksen esitys on pohjaesityksen mukainen.
Käsittely	6.26 Kaupunkirakennelautakunta – Kaupunkialueet (s. 98)
	Jäsen Pietilä esitti varajäsen Kauppilan ja jäsen Salon kannattamana, että korotetaan kaupunkialueet myyntituottoja 100 000 eurolla (s. 98). Myyntituottoa kasvatetaan puun myynnillä kaupungin hakkuita lisäämällä.
Äänestys	Pietilän esityksen kannalla oli 8 jäsentä ja pohjaesityksen 3 jäsentä, yksi poissa.
	Liite H Äänestyslista
	Näin ollen esitykseksi tulee Pietilän esitys.
Käsittely	6.30 Kaupunkirakennelautakunta – Kaupunkitoimitilat (s. 113)
	Jäsen Koskela esitti I varapuheenjohtaja Sillanpään kannattamana seuraavat tekstilisäykset (s. 13): kohta 2. Toimitilojen arvo säilytetään: - ”Rakennusten kunnossapidon resursseja kohdistetaan systemaattisesti ennakoivaan, oikea-aikaiseen kunnossapitoon” - ”Uudisrakennusten rakentamisen aikaista valvontaa, sekä kunnanvalvontaa kehitetään ja resurssoidaan systemaattisesti”.
	Puheenjohtajan tiedustellessa kaupunginhallitus yksimielisesti päätti hyväksyä esitettäväksi Koskelan tekstilisäykset.
	INVESTOINNIT
Käsittely	Jäsen Koljonen esitti, että Marinkaisten päiväkodin suunnittelu aloitetaan ja siihen varataan 100 000 euroa vuodelle 2025. Katetaan maa- ja vesialueiden ostoista.
Äänestys	Koljosen esityksen puolesta äänesti 9 jäsentä ja kaksi vastaan, yksi poissa.
	Liite I Äänestyslista
	Koljosen esitys hyväksyttiin.
Käsittely	Varajäsen Kauppila esitti jäsenten Pietilän ja Koljosen sekä II varapuheenjohtaja Puurulan kannattamana, että varataan Marinkaisten päiväkodin rakentamiseen 500 000 euroa suunnitelmavuodelle 2026 ja 1 000 000 euroa vuodelle 2027.
Äänestys	Kauppilan esityksen puolesta äänesti 9 jäsentä ja vastaan yksi jäsen, yksi poissa.

Esitykseksi tuli Kauppilan esitys.

Todetaan, että ylläolevat päätökset sekä aiemmin käsitellyn veroprosentteja koskevan pykälän tuloveroprosenttia koskeva päätös heikentävät tulosta noin 2,150 milj. euroa vuodelle 2025.

Päätös

Kaupunginhallitus päätt esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027yllä esitetyin muutoksin.

Kaupunginjohtaja jätti päätökseen eriävän mielipiteen.